

STRUČNI ODBOR ZA IZRADU NPK

U Zagrebu, 27. veljače 2014.

ZAPISNIK

3. sastanka Stručnog odbora za izradu nacionalnog pravilnika za katalogizaciju

Zagreb, NSK, 20.2.2014.

Prisutni: Mirna Willer (predsjednica), Vesna Hodak, Marijana Tomić (tajnica), Ana Barbarić, Kornelija Petr Balog, Jozo Ivanović, Tanja Buzina, Ela Jurdana, Markita Franulić i Tinka Katić (koordinatorica).

Ispricana: Snježana Radovanlija Mileusnić.

Ad 1

Dnevni red, dopunjen točkom o imenovanju novih članica Stručnog odbora, jednoglasno je prihvaćen:

1. Prihvaćanje dnevnog reda.
2. Izvještaj o imenovanju novih članica Stručnog odbora.
3. Prihvaćanje Zapisnika Drugog sastanka Stručnog odbora.
4. Izvještaj o obavljenim aktivnostima prema Zapisniku Drugog sastanka Stručnog odbora.
5. Program rada na izradi, objavljivanju i održavanju nacionalnog pravilnika za katalogizaciju.
6. Organizacija rada Stručnog odbora u 2014.
7. Plan aktivnosti Stručnog odbora u 2014. i rokovi izvršenja (terminski plan).
8. Razno.

Ad 2

T. Katić izvijestila je o sjednici Upravnog odbora na kojoj se odlučivalo o proširenju suradnje u okviru *Sporazuma o suradnji na izradi nacionalnog pravilnika za katalogizaciju*. Tu su potrebu predstavnici muzejske zajednice izrazili na Otvorenom sastanku Stručnog odbora održanom 28. studenoga 2013. na 17. seminaru *Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture*, a formalizirali u pisanom zahtjevu Vijeća sustava muzeja koji je 18. prosinca 2013. upućen predsjednici Upravnog odbora Dunji Seiter-Šverko. U sklopu priprema za sjednicu Upravnog odbora, Muzejski dokumentacijski centar sazvaio je 7. veljače 2014. sastanak Vijeća sustava muzeja na kojem je predloženo da se u *Sporazum* kao suradnici uvrste i dva muzeja – Muzej za umjetnost i obrt i Hrvatski prirodoslovni muzej, a u Stručni odbor imenuju Markita Franulić (Tehnički muzej) i Ela Jurdana (Hrvatski povijesni muzej). Oba su prijedloga na sjednici Upravnog odbora, održanoj 14.2.2014., jednoglasno prihvatili svi prisutni članovi.

Članovi Stručnog odbora primili su na znanje imenovanje Markite Franulić i Ele Jurdana u Stručni odbor.

Ad 3

Zapisnik Drugog sastanka Stručnog odbora jednoglasno je prihvaćen.

Ad 4

Izvještaj o obavljenim aktivnostima prema Zapisniku Drugog sastanka Stručnog odbora, podnijela je M. Willer.

2/13 Urednik pravilnika

Budući da odluka o izboru urednika još nije donesena, zaključeno je da se njezino donošenje odgodi do svibnja 2014.

4/13 Izrada specifikacije za mrežno mjesto

Specifikacije za mrežno mjesto su izrađene, a sastanak s informatičarom iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice dogovoren je za 20. veljače 2014. Nakon toga se očekuje postavljanje mrežne stranice.

6/13 Razmatranje prijave znanstvenog projekta HRZZ-u

U skladu sa zaključkom Prvog sastanka Stručnog odbora, članice Odbora (K. Petr Balog, M. Willer i A. Barbarić) pozvane su da razmotre mogućnost uključivanja pojedinih istraživačkih segmenata vezanih uz izradu pravila u znanstvene projekte koje priređuju za natječaj HRZZ-a. M. Willer je sa suradnicima u ime Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru prijavila projekt čiji je tehnološki aspekt usmjeren na rješenje nekih od pitanja važnih i za pravilnik. K. Petr Balog nije bila u mogućnosti svoj projekt povezati s ovom temom, kao ni A. Barbarić. Rezultati prijave projekata nisu još objavljeni.

T. Katić je izvijestila o projektu *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju* koji je u rujnu 2013. prijavljen na natječaj Ministarstva kulture RH. O projektu se raspravljalo na dvjema sjednicama Hrvatskoga knjižničnoga vijeća, 28. studenog i 10. prosinca 2013. te za njegovo provođenje rezerviralo 50.000,00 kn pod uvjetom da prijavitelj (NSK) pruži dodatna obrazloženja i terminski plan. Traženo je dostavljeno te se očekuje da će na idućoj sjednici Vijeće podržati projekt i preporučiti ministrici kulture na odobrenje. Nakon primitka službene odluke Ministarstva kulture, prionut će se izmjeni financijskog plana rada u skladu s dodijeljenim sredstvima.

Ad 5

Kao polazište za raspravu o programu rada na izradi, objavljivanju i održavanju nacionalnog pravilnika za katalogizaciju poslužio je tekst J. Ivanovića „Nacionalna pravila za katalogizaciju: izjava o ciljevima i načelima“, Verzija 0.1 od 18. veljače 2014. Tekst je članovima Stručnog odbora bio unaprijed poslan elektroničkom poštom (19. veljače 2014.) a koncipiran je kao okvir za izradu temeljnog dokumenta ovog projekta.

U raspravi koja je uslijedila postavljeno je pitanje naziva pravilnika. J. Ivanović istaknuo je da odabir naziva ovisi o tome kojoj se zajednici pravilnik obraća.

A. Barbarić smatra da je izrada dodatnih alata i/ili priručnika nužna ako radimo samo pravilnik, a ne pravilnik i priručnik, što nije isključivo..M. Willer predlaže pristup koji polazi od opisa na razini identifikacije jedinice građe pa nastavlja u dubinu.

J. Ivanović u raspravi je istaknuo pitanje kojoj će zajednici pravilnik koristiti, kao i to da treba krenuti od parametara kvalitete, odnosno od toga smatra li se relevantnim npr. povezivanje normativnih podataka/baza, podaci o statusu dostupnosti i sl. A. Barbarić napomenula je da su pitanja dostupnosti slika i sadržaja dio konteksta ovog rada, ali je upitno je li potrebno baviti se podacima kojima se bave sheme metapodataka za upravljanje podacima o autorskim pravima.

E. Jurdana zamijetila je da muzejska zajednica, osim općih, ima i niz konkretnih pitanja na koja očekuje odgovor, npr. kako obraditi isječke iz novina koji su dio nečije zbirke/ostavštine.

M. Willer zaključila je da se na početku treba dogovoriti oko toga što je predmet opisa, odnosno dogovoriti način na koji bi se informacijski objekt opisao na isti način, neovisno o tome u kojoj se ustanovi nalazi. Pri tome treba obratiti pozornost na to koje informacije korisnik mora znati o informacijskom objektu da bi zadovoljio svoje potrebe.

J. Ivanović ukazao je na potrebu za normama koje su općenitije i koje se ne bave vrstama građe, odnosno specifičnostima pojedinih objekata. Istaknuo je da su važniji odnosi između entiteta (dogadaj, lokacija i sl.), odnosno da valja dogovoriti funkcionalan skup podataka o informacijskom objektu koji se određuje na temelju potreba korisnika, a specifičnosti mogu činiti dodatan skup podataka.

A. Barbarić izrazila je zabrinutost da zajednica neće prihvatiti pravilnik koji propisuje potpuno novi način bilježenja i upravljanja podacima srodniji tehničkim aspektima metapodatkovnih shema. Složila se da odnosi i veze trebaju biti pojačani, a da se razina potrebnih podatkovnih elemenata opisa treba preispitati.

M. Willer istaknula je da podloga radu mora biti dogovoreni model prikaza podataka te ukazala na važnost novog načina promišljanja o podacima. Uz to, zaključila je da se, po uzoru na RDA, u ovom trenutku moraju riješiti pitanja sadržaja, a ne shema. Na upit A. Barbarić hoće li se pravilnik u tom slučaju razlikovati od RDA, M. Willer je istaknula da će oba implementirati IFLA-ine modele FRBR i FRAD, ali će pravilnik iskazati i svoje specifičnosti kako bi se udovoljilo potrebama lokalnog korisnika.

M. Willer je zaključno predložila da članovi Stručnog odbora dorađuju i komentiraju dokument „Nacionalna pravila za katalogizaciju: izjava o ciljevima i načelima“ u skladu s vođenom raspravom.

Aktivnost 1/14: Rad na dokumentu *Nacionalna pravila za katalogizaciju: izjava o ciljevima i načelima*, ver. 0.1. do 1. lipnja 2014.

Ad 6

U sklopu rasprave o organizaciji rada Stručnog odbora u 2014. godini, V. Hodak je ukratko predstavila rad Radne grupe za opis koja je osnovana unutar HKD-ove Komisije za katalogizaciju i napomenula da se razmišlja o mogućnosti spajanja s Radnom grupom za katalogizaciju koja je osnovana u NSK, prvenstveno zbog toga što je većinom riječ o istim sudionicima. T. Buzina navela je da se Radna grupa za katalogizaciju u NSK, koja okuplja katalogizatore i bibliografe, trenutno bavi samo kataložnim opisom, a ne odrednicama. Zaključeno je da bi bilo dobro da se rad navedenih dviju grupa koordinira, i da za sada nije nužno njihovo spajanje.

Aktivnost 2/14: T. Buzina i V. Hodak zadužuju se za koordinaciju rada radnih grupa za katalogizaciju i predstavljanje svojih nalaza arhivističkoj i muzejskoj zajednici.

Što se tiče arhivističke i muzejske zajednice, potrebno je osmisliti način rada. Prema riječima E. Jurdana, u muzejskoj zajednici tek treba utvrditi stanje. Slijedom toga utvrdila je da muzejska zajednica nema **objedinjenu** radnu grupu za katalogizaciju, nego se preko M++ i drugih programa kojima se koriste muzeji pokušavaju riješiti pojedinačni problemi.

Aktivnost 3/14: Osnovati radne grupe arhivske i muzejske zajednice. Zaduženi: J. Ivanović i E. Jurdana, M. Franulić i S. Radovanlija Mileusnić.

J. Ivanović predložio je i organiziranje radionica na kojima će se detaljnije istraživati problemi koje treba riješiti, prvenstveno pitanja identifikatora.

Teorijski dio rada treba se odvijati u okviru posebne radne grupe. Članovi radne grupe bit će predstavnice akademske zajednice A. Barbarić, K. Petr Balog i M. Willer. Kao predstavnik muzejske zajednice pozvat će se na suradnju G. Zlodi, a J. Ivanović predložit će predstavnika arhivističke zajednice. Prenesen je i prijedlog J. Lasić-Lazić iznesen na sjednici Upravnog odbora da se u rad uključe i doktorandi. Odmah je, u ime Sveučilišta u Zadru, predložena T. Štefanac, doktorska studentica na studiju *Društvo znanja i prijenos informacija*.

Aktivnost 4/14: Predložiti puni sastav i sazvati Radnu grupu za model i strategiju razvoja. Zadužena: M. Willer.

Ad 7

Glavne aktivnosti Stručnog odbora u 2014. odvijat će se kako slijedi:

Do rujna planira se izraditi konačna verzija temeljnog dokumenta *Nacionalna kataložna pravila: izjava o ciljevima i načelima*, u okviru kojeg će se, uz ostale pojedinosti, usuglasiti stavovi knjižnične, muzejske i arhivske zajednice prema PPIAK-u i smjeru razvoja pravilnika u odnosu na opis i pristupnice.

Aktivnost 5/14: Izraditi verziju 1.0 *Nacionalna kataložna pravila: izjava o ciljevima i načelima* do sastanka Stručnog odbora u lipnju 2014. Zadužena: M. Willer.

Knjižnična će zajednica do rujna završiti rad na analizi ISBD-a, o čemu će potom upoznati arhivsku i muzejsku zajednicu.

Arhivska i muzejska zajednica za to će se vrijeme posvetiti istraživanju pristupnica, odnosno analizi PPIAK-a (Dio 1, III.) i izraditi svoje prijedloge za dopunu/proširenje pravila za izbor i oblik odrednica za imena. Kako bi se usmjerilo taj rad, dogovoreno je da se 17. ožujka 2014. u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu održi trodnevna radionica o normativnoj kontroli imena.

Aktivnost 6/14: Organizirati radionicu o PPIAK-u, Dio 1. za predstavnike muzejske i arhivističke zajednice. Zaduženi: J. Ivanović, T. Buzina

Od listopada do prosinca 2014. konsolidirat će se odnos dobivene analize pravila za opis i izbor i oblik pristupnica (odrednica) PPIAK-a s modelom i strategijom razvoja pravilnika.

U skladu s opisanim aktivnostima, revidirat će se terminski plan.

Aktivnost 7/14: Revidirati terminski plan do 1. lipnja 2014. Zadužene: T. Katić i M. Willer.

Planirana su još tri sastanka Stručnog odbora – u travnju, lipnju i rujnu.

Predloženo je da svaki sastanak bude popraćen radionicom o nekoj aktualnoj temi/problemu.

Ad 8

Pod točkom Razno nije bilo prijedloga za raspravu.

Zapisnik sastavila: Marijana Tomić, tajnica predsjednice Stručnog odbora